

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

**Міжнародна стратегія
економічного розвитку регіону**

**Международная стратегия
экономического развития региона**

**International Strategy
of Region Economic Development**

Матеріали

V Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Суми, Україна, 27 листопада 2014 року)

Суми
Сумський державний університет
2014

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ФІНАНСОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ В УМОВАХ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Карпенко С. Г., аспірант

Котенко Н. В., старший викладач

Сумський державний університет, Україна

Інтеграція – це досить складний, але важливий процес для України, який відкриває для неї нові перспективи, шляхи розвитку, переваги та водночас потребує серйозних змін і розвитку в українській економіці.

В умовах світової економічної інтеграції та прагнення України приєднатися до європейської спільноти, значно підвищується науковий інтерес до неурядових організацій (з англ. «non-governmental organizations», далі – НУО), які є важливою складовою будь-якого демократичного режиму та певним індикатором ступеня зрілості громадського суспільства.

Сектор економіки України, що називають «некомерційним», «неурядовим», «добровольчим», «громадянським суспільством», «третім» або «незалежним», поєднує в собі безліч різних типів організацій: громадські рухи й політичні об'єднання, молодіжні спілки та правозахисні організації, лікарні та університети, клуби за інтересами й професійні організації, екологічні організації та сімейні консультації, спортивні клуби та центри професійної підготовки тощо [3].

Законодавство для неприбуткового сектору ґрунтується на Конституції України, яка встановлює: «Громадяни України мають право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації для здійснення і захисту своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів, за винятком обмежень, встановлених законом в інтересах національної безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей» [1].

В Україні діяльність неприбуткових організацій регулюється законами, ухвалених Верховною Радою України, та постановами Кабінету міністрів. Стрімке зростання кількості громадських організацій розпочалось в Україні з 1992 року, після прийняття Закону України «Про об'єднання громадян».

Основною метою неурядових організацій, на відміну від інших суб'єктів господарювання, є не отримання прибутку, а створення нової справи, досягнення позитивних змін в існуючому стані суспільства,

покращення якості життя населення тощо. Прибуток, який отримується ними під час власної діяльності, не розподіляється між членами або засновниками, а використовується для виконання завдань організації.

Згідно до національного законодавства вони можуть створюватись як асоціації, добродійні товариства, спілки, фонди, громадські, некомерційні організації, товариства і трасти. Виключення становлять такі організаційні структури, які діють за принципом політичних партій [2]. Вони можуть бути як національними, так і міжнародними за складом і сферою діяльності. Міжнародна міжурядова організація здійснює свою діяльність принаймні у двох державах.

Головними та спільними для українських та міжнародних НУО характерними ознаками є [2]: самоуправління; добровільність; некомерційність; неприбутковість; корисність організації; недержавний (неурядовий) характер організації.

Добровільність передбачає непримусову участь у діяльності (зокрема в управлінні) НУО волонтерів.

Некомерційність означає відсутність прибутку, тобто у разі появи надлишку ресурсів чи коштів вони мають бути використані на досягнення цілей даної організації та не можуть бути розподілені яким-небудь способом між засновниками, учасниками або власниками організації [2].

Недержавний характер означає, що НУО не підпорядковуються органам державної влади, проте вони можуть одержувати допомогу від держави та офіційні особи можуть входити до складу їхніх керуючих органів. Ця “неурядовість” полягає, скоріше, в тому, що вони не є структурною частиною державного апарату і не мають урядових повноважень.

Але у фінансуванні НУО, як вітчизняних, так і міжнародних, велику роль відіграють спонсори і донори, якими не рідко стають уряди. Тому постає питання про ступінь реальної незалежності неурядових організацій від державного керівництва, адже воно надає фінансування НУО різноманітного спектру, починаючи від тих, що займаються суспільними і громадськими проблемами, до аналітичних і дослідницьких центрів, які пропонують експертні послуги [3].

Незважаючи на неточність та обмеженість законодавства, український неприбутковий сектор продовжує стрімко розвиватись та охоплює різноманітні сфери людської діяльності. З огляду на існуючі тенденції, можемо стверджувати, що особливої уваги заслуговує удосконалення організаційно-фінансового механізму функціонування неурядових організацій в Україні.

1. Конституція України // ВВР України. – 1996. – № 30. – Ст. 36.
2. Бодров А. В. Неурядові організації як індикатор розвитку громадського суспільства / А. В. Бодров // Державне будівництво. – 2007. – №1 (ч. 1).
3. Пікалова О. Стан та динаміка неурядових організацій в українському суспільстві / О. Пікалова // Альманах. Філософські проблеми гуманітарних наук – 2010. – № 19. – С. 206-211.
4. Тараненко Г. Г. До питання дефініцій неурядових організацій/ Г. Г. Тараненко// Проблеми міжнародних відносин. – 2010. – №1. – С. 310-326.

СОЗДАНИЕ НЕКОММЕРЧЕСКИХ ОРГАНИЗАЦИЙ КАК ФАКТОР ФОРМИРОВАНИЯ ГРАЖДАНСКОГО ОБЩЕСТВА В ЭСТОНИИ

Карпушкина И., маг. эк., докторант

Балтийская Международная Академия, Латвия

В экономике любой страны, некоммерческие организации играют существенную роль. В тезисах, рассматривается состояние некоммерческих организаций, как организаций формирующих гражданское общество страны и отношение государства на формирование некоммерческих организаций в Эстонии.

На современном этапе, изучению темы некоммерческих организаций, определению их роли для гражданского общества, причины их создания, отношение государства к подобным организациям не уделяется должного внимания. В данных тезисах предстоит ликвидировать данный пробел. В этой связи, целью тезисов, является дополнение базы знаний о состоянии некоммерческих организаций, оценка роли и значения их для гражданского общества в Эстонии.

Гражданское общество в Эстонии, определяется как общество, в котором к принятию решений привлекаются все люди в соответствии с их интересами и способностями. Это общество охватывает сотрудничество между: а) – людьми по их собственной инициативе для реализации своих интересов и участия в обсуждении, принятии решений общественных вопросов и б) – объединениями, сетями, институтами, способствующими такому сотрудничеству.

По юридическому определению, в третьем – некоммерческом секторе Эстонии, находятся некоммерческие объединения, фонды и объединения, основанные на партнерстве. Всех их называют гражданскими или свободными объединениями. Формами организаций, действующих в третьем секторе, являются некоммерческая организация (эст. MTÜ, НКО), целевое учреждение